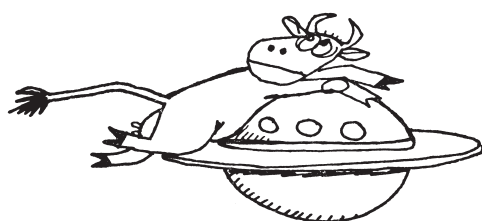

ENO RAUD

**LUGU
LENDAVATE
TALDRIKUTEGA**

Illustreerinud Edgar Valter

 TÄNAPÄEV

Esmatrükk eesti keeles:
Eno Raud
Lugu lendavate taldrikutega.
Eesti Raamat, 1973

Kujundanud Virge Ilves
Korrektuur Sash Uusjärv

© Eno Raud ja Tänapäev, 2017

Illustratsioonid © Edgar Valter
Autoriõiguste pärija Külli Leppik

ISBN 978-9949-85-181-2

www.tnp.ee

Trükitud AS Pakett trükikojas

**PÄRIS
KRIMINAALNE
LUGU**

1

Neid oli kolm.

Meelik oli kõige vanem ja kandis siilisoengut. Jürnas oli keskmine. Ka sündinud oli ta aasta keskel – juunikuu viimasel päeval. Kaur oli kõige väiksem ja tal oli üks esimene hammas ära.

Igaüks neist oli millegipoolest kuulus.

Meelik kirjutas põnevusromaan. Ta oli oma kirjutamisjärjega küll alles üsna alguses, aga Jürnas ja Kaur juba teadsid, kuidas see romaan lõpeb – kolm sõpra, kolm poisikest, tabavad äärmiselt hädaohtliku ja hambuni relvastatud spiooni.

Jürnas jälle oli näinud rukkirääku.

„Ma lihtsalt hiilisin talle ligi, kui ta seal heinamaal ragistas,“ tavatses Jürnas rääkida. „Lendu ta ei tõusnudki, läbi heina jooksis minema.“

„Noh, ja missugune ta oli?“ küsisid harilikult selle peale teised.

„Tavaline,“ vastas siis Jürnas. „Nagu rääk ikka.“

Oli selge, et Jürnas on väga hea hiilija.

Kaur aga oli kuulus selle poolest, et ta oli pikaealisest soost. Ta vanavanaema alles elas ja käis isegi iga päev jalutamas, kuigi kepiga. Meelik ja Jürnas olid mõlemad kutsutud Kauri sajan-dale sünnipäevale. Kaur lubas teha kõva peo ja tellida nii suure kringli, et kõik sada küünalt selle kringli peale ära mahuvad.

Meelik, Jürnas ja Kaur kuulusid ühte ning jagasid omavahel nii rõõme kui ka muresid. Kuid täna oli neil jagada ainult muret.

„Mu suvi on rikutud,“ ütles Jürnas ja ohkas.

Ka Meelik ja Kaur ohkasid – nendegi suvi näis olevat rikutud.

„Millal ta tuleb?“ küsis Meelik.

„Homme,“ ütles Jürnas. „Lõunase bussiga.“

Ja nad ohkasid uuesti, kõik kolm.

Niisiis, juba kahekümne nelja tunni pärast saabub see tüdruk, kes rikub ära nende suve.

„Ema ütles, et temast saab minu mänguseltsiline,“ lausus Jürnas murdunud häälega. „Ma pean hoolitsema selle eest, et tal siin igav ei hakkaks.“

Nad vaikisid. Kaur liigutas oma paljaid varbaid.

„Mis ta nimi on?“ küsis Meelik.

„Kärt.“

„Kärts nimi,“ arvas Kaur. „Kärts ja põmm!“

Keegi ei naernud.

„Oleks ta mulle vähemalt sugulanegi,“ kurtis Jürnas. „Siis ma saaksin sellest veel kuidagi aru. Et sugulaste asi või nii. Aga kujutage ette – täiesti võõras inimene!“

Vaikus

„Mingisugune isa sõber soovib välismaale sõita,“ jätkas Jürnas. „Ja mina pean sellepärast terve suve lapsehoidjat mängima.“

Jälle vaikus. Pikk ja rusuv vaikus.

Viimaks ütles Meelik: „Me ei jäta sind maha. Me oleme sinuga.“

„Me oleme sinuga ja selle Kärdiga,“ kinnitas Kaur.

Jürnas neelatas.

„Saatusela peab püstitäi vastu minema,“ ütles Meelik. „Häldaldamisest ei ole mingit kasu.“

Jürnas neelatas uuesti ja mõtles, et Meelik ja Kaur on tema tõelised sõbrad.

Meelik oli korraga otsustavaks ja teotahteliseks muutunud.

„Me peame mõningaid ettevalmistusi tegema,“ lausus ta kindlameelselt. „Härjal tuleb kohe sarvist kinni võtta.“

„Kärt ei ole kahjuks härg, vaid tüdruk,“ torkas Kaur.

„Selles just asi ongi,“ ei lasknud Meelik ennast Kauri vahe-
märkusest segadusse viia. „Meie kohus on nüüd kiiresti tüdru-
kute huvisid ja kalduvusi lähemalt tundma õppida, muidu ei
oska me selle Kärdiga midagi peale hakata.“

„Mõned tüdrukud pidavat veel koolipõlveski nukkudega
mängima,“ teadis Jürnas. Ta tuju hakkas paranema.

„Nonoh,“ ei tahtnud Meelik uskuda. „Kui vana ta siis õige on?“

„Umbes meiesugune.“

„Sel juhul jäävad nukud ära.“

„Mul on vanast ajast üks kummikass alles,“ teatas Kaur. „Kum-
mist loomad on väga armsakesed näiteks sauna kaasa võtta.“

„Igavene häda,“ ohkas Jürnas, kelle meeleolu kippus jälle
langema.

Kuid vanasõna ütleb: kus häda kõige suurem, seal abi kõi-
ge lähem. Ja praegu tuli abi täiesti ootamatust küljest – selja
tagant.

„Tere!“ kõlas sealt hele hääl.

Poisid keerasid välkkiirelt ringi.

„Marju!“ hüüdis Meelik. „Missugune õnn!“

„Just sind läheb meil praegu tarvis,“ läks ka Jürnas elevile.

Ja Kaur itsitas: „Me võtame sul nüüd kohe sarvist kinni!“

Marjule oli niisugune vastuvõtt kaunis ootamatu. Veel kuna-
gi polnud juhtunud, et poistel oleks teda tarvis läinud.

„Mis te siis tahate?“ küsis ta ja ei saanud ikka veel imestunud
ilmest lahti.

„Me vajame konsultatsiooni,“ selgitas Meelik.

„On teil mõni järeleksam või?“

„Mitte seda!“ pahvatas Jürnas, kes tõesti pidi kevadel mate-
maatikas äärepealt läbi kukkuma. „Me vajame hoopis teist laadi
konsultatsiooni.“

Meelik asus kohe asja juurde.

„Oletame, et sulle tuleb mõni sõbratar külla. Mida te siis omavahel teete?“

Marju laiutas käsi.

„Ükskõik mida. Nii, kuidas tuju on.“

„Puid te igatahes lõhkuma ei hakka,“ ütles Kaur rõhuga.

„Seda muidugi mitte.“

„No näed,“ võttis Meelik jälle jutu juhtimise enda kätte. „Aga mida te siis ikkagi teete?“

„Noh,“ ütles Marju. „Ajame juttu, räägime ühistest sõbrataridest...“

„See variant ei sobi,“ katkestas teda Meelik. „Aga võtame niisuguse variandi – sulle tuleb külla täiesti võõras tüdruk. Mida te siis teete?“

„Täiesti võõras tüdruk ei tule mulle külla.“

„Saa ometi aru,“ rääkis Meelik. „Me oletame, et ta siiski tuleb.“

„Võib-olla me mängime midagi,“ arvas Marju.

„Ahaa, see juba läheb!“ hüüdis Jürnas. „Mida te mängite?“

„Ükskõik mida,“ vastas Marju.

„Jalgpalli te igatahes ei mängi,“ torkas jälle Kaur.

„Muidugi ei mängi.“

„Aga mida te siis mängite?“ käis Meelik peale. „Kas keksu mängite?“

„Keksu võiks ju mängida,“ ütles Marju juba üsna tüdinud näoga.

„Hurraa!“ hüüdis Meelik. „Lõpuks ometi midagi kindlat! Ole ingel, Marjukene, ja õpeta meile keksu!“

Marjul ei jäänudki midagi muud üle. Ta joonistas siiasamasse liivasele tänavale keksukastide piirid ja „taeva“, kuhu mängijad pidid välja jõudma. Ning varsti hakkas siit kerkima hall tolmutpilv.

„Aps!“ kõlas vahetevahel Marju terav hääl.

Või: „Vale kast!“

Või: „Astusid joone peale!“

Kui Marju kivi lõpuks täpselt „taevasse“ kukkus, olid poisid omadega alles kusagil keskpaigas.

„Nüüd ma siis olengi ingel,“ naeris Marju. „Jõudsin „taevasse“ välja.“

Marjule aitas. Tal oli igav poistega mängida. Neist polnud vastaseid. Aga poisid olid hoos. Nad ei pannud õieti tähelegi, millal Marju ära läks. Nad tahtsid „taevasse“ jõuda. Ja lõpuks nad jõudsid „taevasse“ välja, üksteise järel – Meelik, Jürnas ja Kaur.

Nad olid väsinud ja tolmused.

Õhtu oli käes.

„Ühiselt saab ikka iga asjaga hakkama,“ ütles Jürnas ja naeratas õnnelikult.

„Jah,“ oli Kaur nõus. „Üksi poleks seda keksu küll kuigi kaua viitsinud mängida.“

Kuid Meelik ütles tõsiselt: „See on alles algus.“

„Mis mõttes?“ küsis Jürnas.

„Palja keksuga me seda suve välja ei vea.“

Teised mõistsid, et Meelikul on õigus.

„Peab midagi veel juurde mõtlema,“ arvas Jürnas ja ohkas.

Aga õhtu oli juba käes.

„Peab koju minema,“ arvas Kaur.

„Ta tuleb lõunase bussiga,“ ütles Jürnas.

Teised teadsid seda niigi.

„See tuleb raske suvi,“ arvas Meelik. „Väga raske suvi.“

Nad kinnitasid üksteisele veel kord, et hoiavad alati kokku, ükskõik kui raske see suvi ka tuleks.

Siis hakkasid nad minema – igäüks ise poole, aga südames ühine mure.

Taevaservale oli üles ajanud tume pilv.

2

Vihmapiisad panid isegi bussikatuse põrisema ja aknad olid üleni hallis vees. Kallas kõvasti. Kallas kohe nii, et sellest pidi põllule päriselt abi olema, nagu üks nahkpalitus vanapapi tagumisel istmel juba mitmendat korda tähendas.

„Ega ükski põud pole igavene,“ arvas elutargalt mees, kes ei olnud oma seljakotti turjalt maha võtnud ja pidi sellepärast kogu aeg ettepoole kookus istuma.

„Kui ikka heina laseks ära teha,“ muretses paks ja punetava näoga mammi, kelle põlvedel riidega ületõmmatud korvis siutsusid tibud.

„Ega see sadugi igavesti kesta,“ lausus seljakotiga mees rahustavalt.

Kärt kuulas bussirahva juttu pealt ja mõtles, et ega see suvigi igavesti kesta. Tuleb vihma, tuleb päikest, ja tema pöördub jälle koju tagasi. Siiski oli see kaunis vilets lohutus. Suviks oli ju tehtud hoopis teistsuguseid plaane. Perekonnamatk telgiga. Pühajärv, Suur Munamägi ja Koiva jõgi. Öhtused lõkked. Varda otsas küpsetatud šašlõkk. Päikesetõus ja hommikune lindude juubeldamine kastemärjas metsas. Kuid siis tuli viimasel minutil teade, et isa peab sõitma välismaale. Emal oli võimalik temaga kaasa minna. Ja oligi kriips peale tõmmatud nende toredale matkale. Hea küll, nad toovad ka talle sealt välismaalt midagi kaasa, mingisuguse nailonhilbu näiteks. Kuid see ei kaalu ometi üles lõkkeid ja šašlõkki ja päikesetõusu Koiva ääres. Iseenesest oli muidugi tore, et isa ja ema said välismaale sõita. Aga mis pidi nüüd temast saama? Pioneerilaagrisse oli tuusikut hankida juba liiga hilja. Ja siis tuligi lahendus – kuskile alevisse, mingisuguse isa sõbra poole. Täiesti võõraste inimeste juurde!

„Peaasi on ikka põld,“ rääkis nahkpalitu tagaistmel.

„Meil niitsid just suure lahmaka maha,“ ütles tibudega mammi, kes heina pärast mures oli. „Oleks võinud ikka paar päeva oodata ja vaadata, kuhu ilm keerab.“

„Ei maksa enneaegu kurta,“ lohutas seljakotiga mees. „Eialgu pole häda veel midagi.“

Tõepoolest, mõtles äkki Kärt. Milleks enneaegu kurta. Ta ei tahtnud olla niisugune hädaldaja nagu see tibudega mammi. Peaasi, et isa ja ema saavad nüüd ilusasti välismaal ära käia. Küllap ka tema kuidagiviisi hakkama saab.

„Võib-olla et tuleb veel väga hea suvi,“ ütles seljakotiga mees.

Kärdil oli niisugune tunne, et see seljakotiga mees just nagu ei räägikski hädalise tibumammiga, vaid hoopis temaga. Nii hästi sobisid ta sõnad Kärdi mõtete juurde. Kuid siis läks mammi oma tibudega ühes nõudepeatuses maha ja jutt soikus. Kärt küll mõtles samamoodi edasi, kuid seljakotiga mees ei öelnud enam midagi.

Kärt vaatas kella – pool kaks. Ta mõõtis maad kella järgi, sest siinsed paigad ei öelnud talle midagi. Kõik kohad olid võõrad. Ka seal, kuhu ta sõidab, on kõik võõras. Ja mitte ainsatki tuttavat. Tema uuel pererahval pidi olema küll ka poeg, mingisugune Jürnas. Aga sellel on muidugi omad mängud ja omad sõbrad. Poiste asi, teadagi.

Vihma ladises endist viisi. Kärdi meeleolu kippus jälle lange-ma. Buss kihutas läbi loikude.

Ning siis tõusis seljakotiga mees ja läks seisma ette ukse juurde. Selle peale hakkasid kohe ka mitmed teised inimesed kohmitsema ja pakke kokku korjama. Buss sõitis alevisse sisse.

„Kaheksa minutit peatust!“ teatas konduktor.

Kärdil ei olnud kiiret. Ta ootas, kuni trügimine läbi sai, ajas siis vihmamantli selga ja astus teiste järel välja, suur kohver käes.

Aadress oli talle pähe jäänud – Aia tänav kuus, korter kaks. Aga kuspool see Aia tänav siin asuma pidi, seda ta muidugi ei

teadnud. Kärt vaatas ringi, et kellegi käest teed küsida. Ja siis märkaski ta kolme poissi, kes seisis temast vaid mõne sammu kaugusel.

Kärdi meelest olid need hirmus naljakad poisid. Nad seisis, märjad nagu kassipojad, ja vahtisid talle kohkunud nägudega otsa. Kõige väiksemal oli lillekimp käes.

„Poisid, kas te teate, kus siin Aia tänav on?“ küsis Kärt.

Paistis, nagu mõtleksid poisid selle küsimuse üle pingeliselt järele.

„Miks ei tea, teame küll,“ ütles viimaks kõige pikem, siilipeaga poiss, ja müksas millegipärast keskmist poissi. See omakorda jälle müksas pisikest, seda, kellel lilled käes olid.

Pisikesel polnud enam kedagi müksata. Ta astus ettepoole, ulatas Kärdile lillekimbu ja lausus pidulikult: „Tere tulemast!“

„Kas sina oled Jürnas?“ küsis Kärt, hakates taipama, et see kohtumine siin pole juhuslik.

„Ei,“ ütles pisike. „Mina olen Kaur. Aga minul kästi lilled üle anda, Jürnas ise ei julgenud.“

„Aitäh, Kaur,“ ütles Kärt.

„Me kõik ühiselt korjasime,“ ütles keskmine poiss ja ähvardas väikest salaja rusikaga. Kärt taipas, et see ongi Jürnas.

„Jürnas on jälle väga hea hiilija,“ seletas Kaur. „Ta on isegi rukkirääku näinud.“

„Ah tõesti,“ ütles Kärt. „Rääk pidavat ju väga arg lind olema.“

„Mitte just et arg,“ täpsustas Jürnas, „aga hirmus kaval ja ettevaatlik. Lendu ei tõuse ta peaaegu üldse.“

Jürnas mõtles, et ta oleks pidanud ikka need lilled ise üle andma. Kärt oli arvanud, et rääk on arg lind. Aga mida pidi ta arvama temast, Jürnast?

„Kas hakkame ehk liikuma,“ tegi Kärt ettepaneku.

„Jah, muidugi,“ ütles Jürnas. Ta oli veidi pettunud, et Kärt räägu kohta rohkem teada ei tahtnud.

Nad läksid – Kaur Jürnaga kõige ees, siis Kärt oma kohvriga ja rivi lõpus Meelik. Jutust ei tahtnud enam suuremat välja tulla.

„Kas on veel kaugele minna?“ küsis lõpuks Kärt ja pani kohvri maha, et kätt vahetada.

„Ainult natuke maad,“ ütles Jürnas.

Aga Meelik astus Kärdi juurde ja haaras kohvri enda kätte.

„Las ma aitan.“

Nad läksid edasi ja jõudsid varsti Jürna aiavärvasse.

„Te tulete ehk tuppa?“ pöördus Jürnas kaunis abitu näoga Kauri ja Meeliku poole.

Kuid Kaur ja Meelik ütlesid, et nad siiski tuppa ei tule.

„Võib-olla viime kohvri sisse ja mängime siis natuke keksu?“ tegi Jürnas uue ettepaneku.

„Keksu?“ imestas Kärt. „Vihma sajab ju.“

Vihma sadas tõepoolest. Kõvasti sadas.

Olukord lahenes ootamatult. Majaaken avanes ja Jürna ema vaatas välja.

„Too ometi külaline sisse, Jürnas! Sa lased tal ju päris läbi liguneda! Söök on ka juba laual!“

Jürnas ohkas ja võttis nüüd ise Kärdi kohvri.

„Nägemiseni,“ ütles Kärt.

Meelik sirutas käe: „Minu nimi on Meelik. Me kohtume veel.“

Ning Kärt ja Jürnas kadusid majja.

„Päris vahvasti tuli välja,“ arvas Kaur. „Lilled ja kõik...“

„Seda sa ütlesid ilmaaegu, et Jürnas ise ei julgenud lilli anda.“

„Aga ma ütlesin ju ka, et ta on hea hiilija,“ kaitses ennast Kaur. „Ja et ta on räaku näinud.“

„Rääk vist Kärti suuremat ei huvitanud,“ ütles Meelik mõtlikult. „Aga hakkame nüüd pealegi minema. Muidu vaatavad veel, et...“

„Mis nad vaatavad?“

„Et oleme sellest Kärdist justkui sisse võetud või nii...“

Nad hakkasid kodu poole astuma. Vihm ei pannud neid kiirustama, sest nad olid nagunii juba pealaest jalatallani märjad.